

Enhancing Students' Contribution to Bologna Implementation (ESCBI)

Ref. 2008-3324/001-001

Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene

Declarația studenților cu ocazia Conferinței ministeriale de la Budapesta și Viena de aniversare a Procesului Bologna

Adoptat în cadrul European Student Summit 2010 (ESS2010)

Uniunea Europeană a Studenților (European Students Union), reprezentând 11 milioane de studenți, consideră că Procesul Bologna și-a atins o parte din obiectivele sale inițiale, dar că este departe de a-și atinge scopul principal, și anume acela de a construi un Spațiu European funcțional al Învățământului Superior (EHEA) până în anul 2010. În același timp, ca și continuare a strategiei de la Lisabona, a fost lansată de curând „Europa 2020”, însă în cadrul ambelor procese ne aflăm într-un punct critic. Dacă nu vor fi luate acțiuni concrete imediat, tensiunea dintre cele două procese va crește, împiedicându-le astfel să își atingă obiectivele. Procesul Bologna trebuie să fie baza inițiativelor Uniunii Europene în domeniul învățământului superior, contribuind în acest mod la evitarea creării de agende paralele conflictuale.

Procesul Bologna a dus la crearea unui spirit al schimbului de experiență între stakeholderi și la creșterea nivelului de participare al studenților în întreaga Europă. Participarea stakeholder-ilor este un factor fundamental în îmbunătățirea calității învățământului superior în cadrul Spațiului European al Învățământului Superior (EHEA).

Provocările Bologna

O implementare „ca la carte”

Implementarea unora dintre liniile de acțiune ale procesului Bologna s-a realizat în mod superficial și incorect iar în unele contexte naționale, multe dintre acestea nu au fost implementate deloc. Toate liniile de acțiune ale procesului Bologna trebuie să fie implementate în mod simultan, pentru a se evita crearea unui Spațiu European al Învățământului Superior disfuncțional și injust din punct de vedere social. Situația actuală demonstrează că lipsa de implementare corectă a liniilor de acțiune poate duce la efecte negative în detrimentul nu doar a studenților, ci și a întregii comunități academice care și-a asumat Procesul Bologna.

Acest proces a devenit țapul ispășitor pentru reformele realizate imprudent care au utilizat liniile de acțiune ale Procesului Bologna doar ca un pretext pentru atingerea priorităților naționale ale guvernelor. Un astfel de exemplu poate fi observat în unele contexte naționale unde au fost introduse taxe de studiu iar implicarea studenților în procesul decizional a fost redusă sub pretextul implementării procesului Bologna. Există în mod consecvent o mare confuzie asupra a ceea ce înseamnă procesul Bologna. Din această cauză nu există dubiu asupra faptului că implementarea ulterioară să nu mai fie susținută de studenți, profesori sau de liderii instituțiilor de învățământ superior.

ESU – Uniunea Națională a Studenților din Europa (The European Students' Union) – este organizația umbrelă pentru 45 de federații naționale studențești din 37 de țări, iar prin intermediul membrilor săi reprezintă peste 11 milioane de studenți. Scopul ESU este să reprezinte și să promoveze interesele educaționale, sociale, economice și culturale ale studenților la nivel european în rândul tuturor actorilor în special ai Uniunii Europene, Bologna Follow-Up Group, Consiliul Europei și UNESCO. În România, Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR) este singura federație care reprezintă studenții români la nivel internațional.

Procesul Bologna- Un vals vienez în căutarea ritmului

Fiecare dintre cele 46 de state semnatare, a avut puncte de plecare și priorități diferite în implementarea procesului, fapt ce a dus la discrepanțe între aceste state. Studiile realizate în cadrul „Bologna prin ochii studenților” (Bologna with Student Eyes), demonstrează că nici măcar o țară din cele 46 semnatare nu a implementat corect toate liniile de acțiune ale procesului Bologna. Agendele naționale de implementare a procesului Bologna pot afecta în mod negativ atingerea obiectivelor reale Bologna, afectând astfel responsabilitatea și încrederea acordată de către stakeholderi față de acest proces.

Statele din cadrul Spațiului European al Învățământului Superior ar trebui să se concentreze asupra dimensiunii Europene prin implementarea procesului Bologna și nu doar să își promoveze programele de studiu în rândul studenților străini. Doar cooperare reală între instituțiile de învățământ superior va avea drept rezultat atingerea obiectivelor și menținerea valorilor sociale.

Învățământul Superior: Un drept, un bun public, și o responsabilitate publică

Perceperea învățământului superior ca o piață competitivă afectează semnificativ dimensiunea socială a procesului. Accesul studenților, componența corpului studențesc la toate nivelurile, ar trebui să reflecte diversitatea națională a populației. De aceea dimensiunea socială este una din principalele priorități cât și o adevărată provocare pentru procesul Bologna în următoarea decadă. Uniunea Europeană a Studenților consideră că soluționarea acestei provocări va avea ca efect direct un sistem de învățământ superior calitativ pentru toată lumea, obiectiv ce poate fi atins prin implementarea totală a strategiilor naționale și prin consolidarea sistemelor interne și externe de asigurare a calității.

Mobilitatea

În ultimii zece ani, Procesul Bologna a fost un motorul de dezvoltare al mobilităților academice demn de luat în considerare. Cu toate acestea, există încă probleme care persistă. Atât pentru dezvoltarea personală cât și profesională, mobilitatea reprezintă o experiență extraordinară pentru studenți și pentru cadrele didactice, de aceea mobilitatea nu trebuie privită ca un mecanism național utilizat pentru interese economice. ESU își reafirmă susținerea față de creșterea și diversificarea populației studenților mobili. Adresăm un îndemn guvernelor să rezolve problemele actuale astfel încât până în anul 2020, 20% dintre studenți și cadre didactice în cadrul Spațiului European al Învățământului superior să fie mobili.

Învățământul centrat pe student

Învățământul centrat pe student trebuie privit ca fiind la baza viitoarei implementări a Procesului Bologna. De la reforma curriculară până la metode pedagogice inovative, și de la susținerea studenților până la participarea acestora, suportul pentru asigurarea calității este indispensabil pentru dezvoltarea completă a potențialului fiecărui student. Realizarea schimbării acestei paradigme este, din perspectiva studenților, linia de final a Procesului Bologna.

Vocea Studenților

Studenții au fost întotdeauna critici în mod constructiv și parteneri activi în crearea Spațiului European al Învățământului Superior. Nivelul actual al Procesului Bologna nu ar fi fost atins fără participarea studenților. Mai mult decât atât, recente proteste studențești au demonstrat că Procesul Bologna este departe de a-și atinge obiectivele inițiale. Noi, ca reprezentanți ai studenților la nivel european, suntem alături de toți studenții care luptă pentru un Spațiu European al Învățământului Superior centrat pe student. La Viena vom sărbători contribuția studenților în implementarea procesului Bologna. Totodată, ESU consideră că mai sunt multe de făcut până se va ajunge la stadiul în care studenții vor beneficia complet de ceea ce poate oferi implementarea procesului Bologna. De aceea adresăm un îndemn la solidaritate miniștrilor responsabili pentru învățământul superior prin:

ESU – Uniunea Națională a Studenților din Europa (The European Students' Union) – este organizația umbrelă pentru 45 de federații naționale studențești din 37 de țări, iar prin intermediul membrilor săi reprezintă peste 11 milioane de studenți. Scopul ESU este să reprezinte și să promoveze interesele educaționale, sociale, economice și culturale ale studenților la nivel european în rândul tuturor actorilor în special ai Uniunii Europene, Bologna Follow-Up Group, Consiliul Europei și UNESCO. În România, Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR) este singura federație care reprezintă studenții români la nivel internațional.

1. Susținerea obiectivelor Procesului Bologna, dar în același timp evitarea confuziilor asupra acestora cât și a metodelor de implementare ale procesului. Acest aspect este extrem de important în contextul în care sunt lansate obiectivele paralele precum EU2020.
2. O implementare holistică, în profunzime și susținută financiar a liniilor de acțiune ale Procesului Bologna, cu prioritizarea dimensiunii sociale, a învățământului centrat pe student și a mobilității.
3. Solidaritatea inter-guvernamentală, cu scopul de a combate efectele negative ale dublei implementări a procesului, mai degrabă decât o focalizare excesivă asupra sistemelor naționale individuale de învățământ superior.
4. Implicarea totală a studenților în procesul decizional în toate structurile de decizie naționale, regionale și instituționale.

Doar prin implicarea completă și reală atât a guvernelor cât și a stakeholder-ilor se poate ajunge la realizarea Spațiului European al Învățământului Superior, astfel încât peste zece ani să ne putem bucura de rezultate reale nu doar de ideea de celebrare a trecerii timpului.

ESU – Uniunea Națională a Studenților din Europa (The European Students' Union) – este organizația umbrelă pentru 45 de federații naționale studențești din 37 de țări, iar prin intermediul membrilor săi reprezintă peste 11 milioane de studenți. Scopul ESU este să reprezinte și să promoveze interesele educaționale, sociale, economice și culturale ale studenților la nivel european în rândul tuturor actorilor în special ai Uniunii Europene, Bologna Follow-Up Group, Consiliul Europei și UNESCO. În România, Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR) este singura federație care reprezintă studenții români la nivel internațional.